

ธุรกิจผลิตภัณฑ์อาหารจากผักและผลไม้

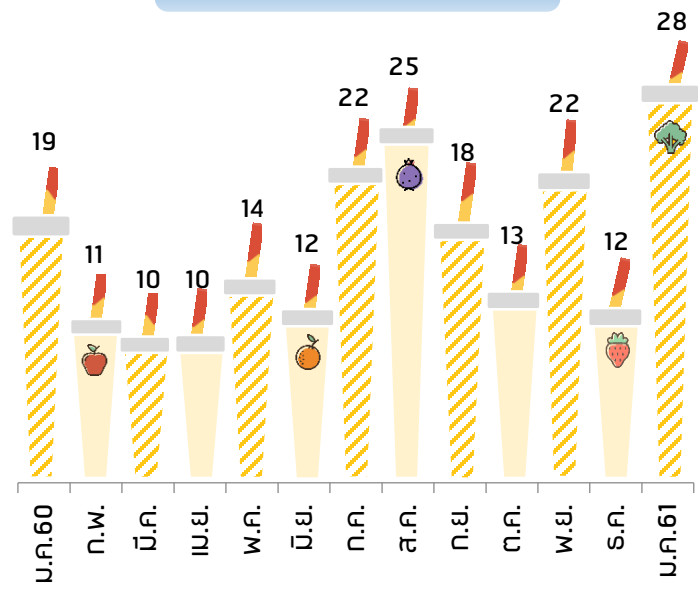

ธุรกิจผลิตภัณฑ์อาหารจากผักและผลไม้ คือ ธุรกิจที่ดำเนินการคิดแยกผักและผลไม้ การผลิตผลไม้และผักบรรจุกระป๋อง การผลิตน้ำผลไม้และน้ำผัก รวมถึงการขายส่งผักและผลไม้แปรรูปชนิดต่างๆ เป็นต้น

ธุรกิจผลิตภัณฑ์อาหารจากผักและผลไม้ในปี 2560 มีจำนวนจัดตั้งใหม่เฉลี่ยอยู่ที่ 12 รายต่อเดือน ขณะที่เดือนมกราคม 2561 มีการจัดตั้งใหม่ทั้งสิ้น 28 ราย เพิ่มขึ้นจากช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา (ม.ค.60) คิดเป็น 47.4% และเพิ่มขึ้นจากเดือนที่ผ่านมา (ธ.ค.60) คิดเป็น 133.3% หรือ 2.3 เท่า ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการขายส่งผักและผลไม้ จำนวน 23 ราย คิดเป็น 82.2% การผลิตน้ำผลไม้และน้ำผัก จำนวน 3 ราย คิดเป็น 10.7% การคิดแยกผักและผลไม้ จำนวน 2 ราย คิดเป็น 7.1%

จากแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของจำนวนธุรกิจจัดตั้งใหม่ในปี 2561 ชี้ให้เห็นถึงการขยายตัวของธุรกิจเพื่อรองรับความต้องการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในกลุ่มผู้สูงอายุ อันเนื่องมาจากโครงสร้างประชากรไทยได้เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging Societies) ตลอดจนกลุ่มวัยรุ่นและคนทำงานที่มีความตื่นตัวต่อโรคร้ายใกล้ตัว และหันมาใส่ใจกับสุขภาพมากขึ้น

จำนวนธุรกิจจัดตั้งใหม่

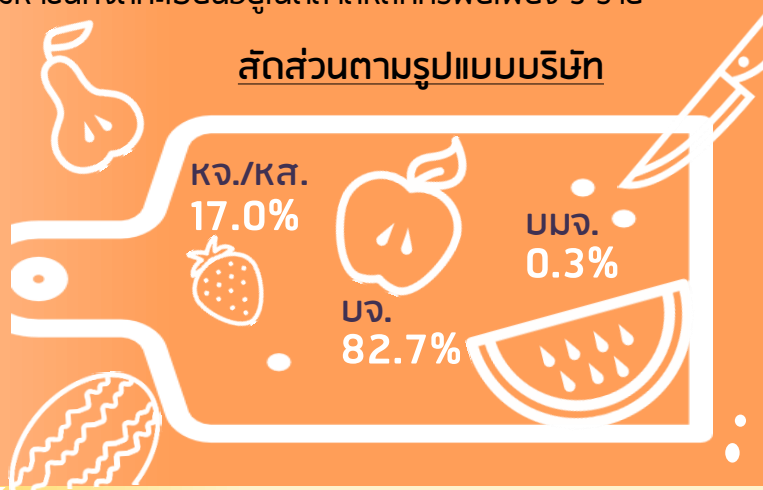

ภาพรวมธุรกิจ

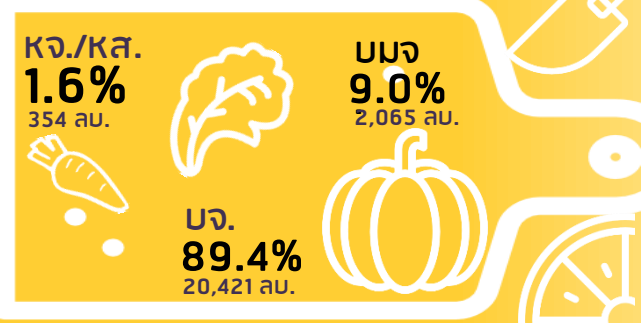
ข้อมูล ณ 31 มกราคม 2561 มีจำนวนธุรกิจผลิตภัณฑ์อาหารจากผักและผลไม้ ที่ดำเนินกิจการอยู่ทั่วประเทศ จำนวนทั้งสิ้น 1,857 ราย โดยส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจในรูปแบบบริษัทจำกัด จำนวน 1,535 ราย คิดเป็น 82.7% รองลงมา คือ ห้างหุ้นส่วนจำกัด/ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล จำนวน 316 ราย คิดเป็น 17.0% และบริษัทมหาชนจำกัด มีจำนวนเพียง 6 ราย คิดเป็น 0.3% เป็นบริษัทมหาชนที่จดทะเบียนอยู่ในตลาดหลักทรัพย์เพียง 3 ราย

มูลค่าทุนจดทะเบียนมีทั้งสิ้น 22,840 ล้านบาท แบ่งเป็น บริษัทจำกัด มูลค่า 20,421 ล้านบาท คิดเป็น 89.4% ห้างหุ้นส่วนจำกัด/ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล มูลค่า 354 ล้านบาท คิดเป็น 1.6% และบริษัทมหาชนจำกัด มูลค่า 2,065 ล้านบาท คิดเป็น 9.0% ซึ่งธุรกิจประเภทนี้ส่วนใหญ่มีทุนจดทะเบียนไม่เกิน 5 ล้านบาท จำนวน 1,625 ราย คิดเป็น 87.5% ทุนจดทะเบียนมากกว่า 5 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 100 ล้านบาท จำนวน 186 ราย คิดเป็น 10.0% และทุนจดทะเบียนมากกว่า 100 ล้านบาท จำนวน 46 ราย คิดเป็น 2.5%

สัดส่วนตามรูปแบบบริษัท

สัดส่วนตามมูลค่าทุนจดทะเบียน

ทั้งนี้ ธุรกิจที่มีทุนจดทะเบียนมากกว่า 100 ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นการผลิตผลไม้และผักบรรจุกระป๋อง รวมถึงการผลิตน้ำผลไม้และน้ำผัก จำนวน 38 ราย หรือคิดเป็น 82.6% ของธุรกิจที่มีมูลค่าทุนจดทะเบียนสูง เนื่องจากมีการใช้เทคโนโลยีและเครื่องจักรเป็นส่วนสำคัญในกระบวนการผลิตจึงต้องใช้เงินลงทุนสูงกว่าธุรกิจประเภทขายส่งผักและผลไม้ รวมถึงการคิดแยกผักและผลไม้ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการรายย่อยขนาดกลางและขนาดเล็ก

นิติบุคคลคงอยู่แบ่งตามพื้นที่

จำนวนทั้งหมด 1,857 ราย
ทุนจดทะเบียนรวม 22,840 ล้านบาท

กทม. 638 ราย (34.3%)
12,369 ล้านบาท (54.1%)

ภาคเหนือ 219 ราย (11.8%)
1,338 ล้านบาท (5.9%)

ตะวันออก 111 ราย (6.0%)
2,571 ล้านบาท (11.3%)

ใต้ 113 ราย (6.1%)
686 ล้านบาท (3.0%)

กลาง 529 ราย (28.5%)
4,550 ล้านบาท (19.9%)

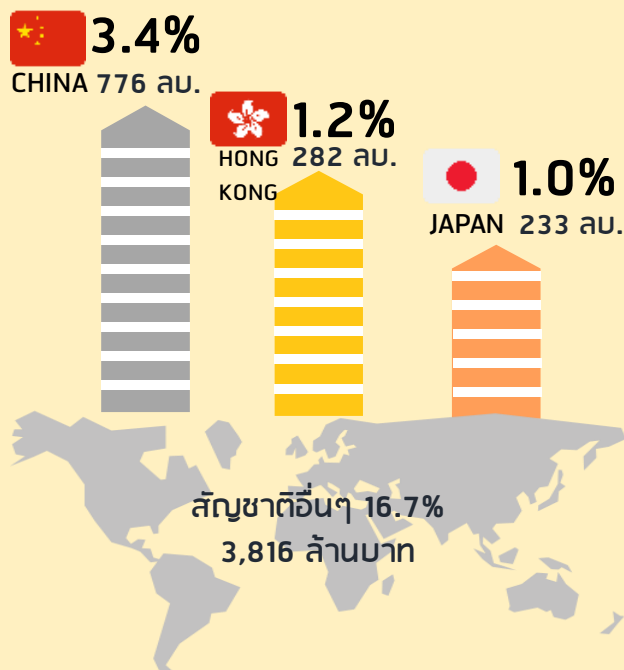
ตะวันออก 76 ราย (4.1%)
เชียงใหม่ 589 ล้านบาท (2.6%)

ตะวันออก 171 ราย (9.2%)
737 ล้านบาท (3.2%)

พิจารณาการกระจายตัวตามที่ตั้งของธุรกิจผลิตภัณฑ์อาหารจากผักและผลไม้ ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร มากที่สุดถึง 34.3% รองลงมาคือ ภาคกลาง 28.5% และภาคเหนือ 11.8% ตามลำดับ สำหรับมูลค่าทุนจดทะเบียน มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 22,840 ล้านบาท โดยกรุงเทพมหานคร มีมูลค่ามากที่สุด คิดเป็น 54.1% รองลงมาคือ ภาคกลาง 19.9% และภาคตะวันออก 11.3% ตามลำดับ เมื่อพิจารณาที่ตั้งเฉพาะในเขตภูมิภาค พบว่าสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ปทุมธานี 243 ราย คิดเป็น 13.1% นครบุรี 78 ราย คิดเป็น 4.2% และสมุทรปราการ จันทบุรี และเชียงใหม่ จังหวัดละ 76 ราย คิดเป็นจังหวัดละ 4.1%

เป็นที่สังเกตว่า แคล้งวัตถุดิบทั้งผักและผลไม้จะมาจากภูมิภาคเป็นส่วนใหญ่ แต่ผู้ประกอบการโดยรวมยังคงจัดตั้งธุรกิจอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล เนื่องจากในพื้นที่ดังกล่าวมีกลุ่มผู้บริโภคขนาดใหญ่ มีระบบคมนาคมขนส่งที่เอื้ออำนวยต่อการประกอบธุรกิจ เช่น อยู่ใกล้ท่าเรือและสนามบินนานาชาติ จึงมีความได้เปรียบในการขนส่งสินค้าจากแหล่งผลิตสู่ผู้บริโภคสินค้าทั้งในและต่างประเทศ ในขณะที่ผู้ประกอบการบางส่วนเลือกจัดตั้งธุรกิจในจังหวัดที่เป็นแหล่งวัตถุดิบผักและผลไม้ที่สำคัญ เช่น จันทบุรีและเชียงใหม่ เป็นต้น

สัดส่วนมูลค่าเงินลงทุนแบ่งตามสัญชาติ

การลงทุนตามสัญชาติของ ธุรกิจผลิตภัณฑ์อาหารจากผักและผลไม้ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนของคนไทย มูลค่า 17,733 ล้านบาท คิดเป็น 77.6% และการลงทุนของต่างชาติ มูลค่า 5,107 ล้านบาท คิดเป็น 22.4% โดยต่างชาติที่ลงทุนในธุรกิจนี้สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ จีน มูลค่า 776 ล้านบาท คิดเป็น 3.4% รองลงมา ได้แก่ ฮ่องกง มูลค่า 282 ล้านบาท คิดเป็น 1.2% และญี่ปุ่น มูลค่า 233 ล้านบาท คิดเป็น 1.0% ตามลำดับ ซึ่งการลงทุนจากต่างชาติส่วนใหญ่เป็นการลงทุนผลิตน้ำผลไม้และน้ำผัก มูลค่า 2,273 ล้านบาท คิดเป็น 44.5% ของการลงทุนจากต่างชาติ

จะเห็นได้ว่าการลงทุนจากต่างชาติในธุรกิจประเภนี้มีสัดส่วนสูงถึง 22.4% เนื่องจากเล็งเห็นว่าประเทศไทยเป็นแหล่งผลิตผักและผลไม้หลายชนิดและปลูกได้ตลอดทั้งปี จึงสามารถนำมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ได้หลากหลาย อีกทั้งผักและผลไม้เมืองร้อนยังเป็นที่ต้องการสูงในตลาดต่างประเทศ

ผลประกอบการ

	2555	2556	2557	2558	2559
รายได้รวม	108,274	113,609	119,265	110,412	133,866
แบ่งตามมูลค่าทุนจดทะเบียน ณ 31 ม.ค. 61					หน่วย : ล้านบาท
ไม่เกิน 5 ล้านบาท	25,449	26,831	27,815	28,764	33,341
มากกว่า 5 ล้านบาทและไม่เกิน 100 ล้านบาท	26,778	29,490	34,738	34,910	48,249
มากกว่า 100 ล้านบาท	56,046	57,288	56,711	46,738	52,276
กำไรขาดทุนสุทธิ	2,187	654	1,362	1,866	3,182
อัตราการเพิ่มขึ้น(ลดลง) ของรายได้รวม	7.0	4.9	5.0	-7.4	21.2
อัตราการเติบโต GDP	7.2	2.7	0.9	2.9	3.2
อัตราเงินเฟ้อ	2.1	2.2	1.9	-0.9	0.2
อัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้รวมปรับปรุงอัตราเงินเฟ้อ	4.8	2.7	3.0	-6.6	21.0

หมายเหตุ: 1) อัตราการเติบโต GDP อ้างอิงจาก สศช.
2) อัตราเงินเฟ้อ อ้างอิงจาก ดัชนีราคาผู้บริโภค เผยแพร่โดยกระทรวงพาณิชย์

แม้ว่าราคาผักผลไม้จะประสบปัญหาราคาคาตกต่ำ แต่ธุรกิจที่ยาวเนื่องหลังการเก็บเกี่ยวผลผลิต ได้แก่ คัดแยก แปรรูป น้ำผลไม้และผลไม้กระป๋อง และขายส่งผลไม้ยังคงมีการขยายตัวของรายได้ โดยในปี 2559 มีรายได้รวม 133,866 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 21.2% จากปี 2558 และมีกำไร 3,182 ล้านบาท เมื่อพิจารณาผลประกอบการรายธุรกิจของปี 2559 พบว่า ธุรกิจขายส่งผักและผลไม้มีอัตราเพิ่มขึ้นของรายได้สูงสุด คิดเป็น 31% จากปี 2558 (รายได้รวม 62,494 ล้านบาท) รองลงมาคือ ธุรกิจผลิตผลไม้และผักบรรจุกระป๋อง 16% (46,959 ล้านบาท) ธุรกิจผลิตน้ำผลไม้และน้ำผัก 15% (22,977 บาท) และธุรกิจคัดแยก 1% (1,436 ล้านบาท) ซึ่งโดยรวมมีการเติบโตที่สูงกว่า GDP ปี 59 ที่ 3.2%

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาธุรกิจแบ่งตามช่วงทุน พบว่า รายได้ของธุรกิจที่มีทุนไม่เกิน 100 ล้านบาท มีทิศทางขยายตัวขึ้นต่อเนื่อง ขณะที่รายได้ของธุรกิจที่มีทุนมากกว่า 100 ล้านบาท ค่อนข้างคงที่เฉลี่ยอยู่ที่ 53,812 ล้านบาท

อัตราส่วนทางการเงิน

	2555	2556	2557	2558	2559
อัตรากำไรสุทธิ (%)	2.02	0.58	1.14	1.69	2.38
อัตราส่วนสภาพคล่อง (เท่า)	1.51	1.60	1.57	1.99	2.21
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (เท่า)	0.66	0.62	0.64	0.50	0.45
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (%) (ROA)	3.54	0.88	2.15	3.11	4.62
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า) (D/E)	1.95	1.65	1.86	1.61	1.23

ในส่วนของอัตราส่วนทางการเงิน อัตรากำไรของปี 2559 สูงกว่าอัตรากำไรของปีก่อน อยู่ที่ 2.38% โดยกลุ่มธุรกิจผลิตผลไม้และผักบรรจุกระป๋อง มีอัตรากำไรสูงสุดอยู่ที่ 4.20% รองลงมาคือ ธุรกิจผลิตน้ำผลไม้และน้ำผัก 3.08% ซึ่งสูงกว่าอัตรากำไรของธุรกิจเฉลี่ย 5 ปี ที่ 1.98% และ 2.18% ตามลำดับ แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของธุรกิจกลุ่มนี้ในการบริหารค่าใช้จ่ายและเพิ่มขีดความสามารถในการทำกำไร ในด้านของหนี้สินรวม มีจำนวนเงินกู้ลดลงตั้งแต่ปี 2556 ส่งผลให้อัตราส่วนสภาพคล่องสูงขึ้น โดยในปี 2559 อยู่ที่ 2.21 เท่า และอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมลดลงอยู่ที่ 0.45 เท่า แสดงว่าโครงสร้างธุรกิจนี้ มีสินทรัพย์รวมมากกว่าหนี้สิน ซึ่งจะช่วยลดความเสี่ยงจากการะหนี้สิน อย่างไรก็ตามอาจสะท้อนว่าธุรกิจกลุ่มนี้ยังไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้เท่าที่ควร

นอกจากนี้ธุรกิจได้รับผลตอบแทนจากสินทรัพย์มากขึ้น โดยดูจากอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ปี 2559 เพิ่มขึ้นอยู่ที่ 4.62% ในส่วนของอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (D/E) ของปี 2559 อยู่ที่ 1.23 เท่า แสดงให้เห็นถึงโครงสร้างเงินทุนของธุรกิจ ที่พึ่งเงินลงทุนจากการกู้ยืมเงินและจากผู้ถือหุ้นในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน

แนวโน้มธุรกิจ

ด้วยความนิยมรับประทานอาหารเพื่อสุขภาพและความต้องการบริโภคผลไม้เมืองร้อนเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้ผักและผลไม้ไทยเป็นที่ต้องการทั้งจากตลาดภายในและภายนอกประเทศ โดยการส่งออกผักผลไม้สดและแปรรูปในปี 60 มีมูลค่าทั้งสิ้น 1.63 แสนล้านบาท ขยายตัวจากปี 59 คิดเป็น 12% โดยมีตลาดส่งออกที่สำคัญ คือ เวียดนามและจีน ซึ่งในปีนี้สัดส่วนการส่งออกผักผลไม้สดมากกว่าการแปรรูปคิดเป็น 52% ของการส่งออกผลไม้สดและแปรรูปของไทย จึงเป็นโอกาสที่ดีสำหรับธุรกิจคิดแยกผลไม้และบรรจุภัณฑ์ ที่จะหันมายกระดับคุณภาพสินค้าทำตลาดผลไม้สดเกรดพรีเมียม โดยคิดผลไม้คุณภาพสูงและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เช่น ทุเรียน มังคุด มาใส่บรรจุภัณฑ์ที่สวยงาม เพื่อรองรับตลาดส่งออก

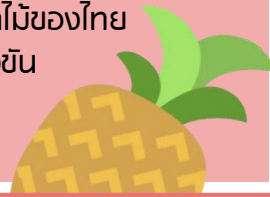
อย่างไรก็ตาม ธุรกิจแปรรูปผักและผลไม้ยังมีบทบาทสำคัญที่จะช่วยระบายผลผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับพืชผล อีกทั้งผู้ประกอบการได้เริ่มนำเทคโนโลยีใหม่ๆมาใช้ในการผลิต ทำให้มีผลิตภัณฑ์แปรรูปแบบใหม่ ออกสู่ตลาดมากขึ้น เช่น น้ำผลไม้แบบผง พร้อมชง เป็นต้น

ในส่วนของธุรกิจขายส่งผักและผลไม้ ตลาดเริ่มมีการพัฒนาช่องทางจำหน่ายแบบออนไลน์ ทำให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงผู้ซื้อได้กว้างขวางและเร็วขึ้น

โดยเฉพาะ ลูกค้าตลาดจีน ซึ่งเป็นตลาดส่งออกผลไม้หลักของไทย แต่ยังมีประเด็นปัญหาต้นทุนในการขนส่งนั้นสูงเมื่อขายรายย่อย ในขณะที่ผู้ประกอบการอี-มาร์เก็ตเพลส รายใหญ่ของจีนมีความสนใจที่จะนำผลไม้ไทยไปวางขาย ซึ่งเปิดโอกาสแก่ผู้ผลิตไทยส่งออกมากขึ้น ดังนั้นผู้ประกอบการควรศึกษาการทำตลาดออนไลน์ให้มากขึ้น

นอกจากนี้ภาครัฐมีมาตรการผลักดันให้ไทยเป็นมหานครผลไม้ของโลก ซึ่งรัฐจะช่วยสนับสนุนในการสร้างเครือข่ายผู้ผลิต และเครือข่ายตลาดเชื่อมโยงผู้ผลิตกับผู้รับซื้อ เพื่อให้ผู้ผลิตมีตลาดรองรับที่แน่นอน ป้องกันสินค้าล้นตลาดและราคาตกต่ำ ซึ่งมาตรการนี้จะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพและมาตรฐานสินค้าผลไม้ของไทย เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทย

บทสรุป

จากสถิติการจัดตั้งธุรกิจผลิตภัณฑ์จากผักและผลไม้ย้อนหลัง 3 ปี พบว่า มีการจัดตั้งเฉลี่ยต่อปี 243 ราย และส่วนใหญ่มุ่งจดทะเบียนด้วยทุนไม่เกิน 5 ล้านบาทถึง 95.9%

ขณะที่เดือนมกราคม 61 มีจำนวนธุรกิจใหม่ 28 ราย เพิ่มขึ้นจากเดือนมกราคม 60 คิดเป็น 47.4% และเมื่อพิจารณาธุรกิจที่ยังดำเนินกิจการอยู่ จำนวน 1,857 ราย นั้น ทำให้เห็นโครงสร้างของธุรกิจกลุ่มนี้ที่ส่วนใหญ่อยู่ในรูปแบบบริษัทจำกัด และมีทุนจดทะเบียนไม่เกิน 5 ล้าน ในส่วนของที่ตั้ง นอกเหนือจากกรุงเทพมหานคร และเขตปริมณฑล ธุรกิจตั้งอยู่ในจังหวัดจันทบุรีและเชียงใหม่ ซึ่งเป็นแหล่งเพาะปลูกผักและผลไม้ที่สำคัญของประเทศ

เมื่อความต้องการบริโภคผลไม้เมืองร้อนในตลาดโลกเพิ่มสูงขึ้น จึงดึงดูดการลงทุนของชาวต่างชาติ โดยเฉพาะชาวจีน ที่เป็นตลาดส่งออกผลไม้ใหญ่ของไทย แต่การเข้ามาลงทุนของชาวต่างชาติในธุรกิจที่เกี่ยวกับสินค้าเกษตรควรมีการกำกับดูแล เนื่องจากชาวจีนที่มีเงินทุนสูงอาจมีอำนาจการต่อรองและกำหนดราคาสินค้าของผักและผลไม้ไทยได้ในระยะยาว

นอกจากนี้สถานการณ์เศรษฐกิจของไทยและการค้าโลกกำลังปรับตัวดีขึ้น และภาครัฐกำลังให้การสนับสนุนให้ไทยเป็นมหานครผลไม้ของโลก จะส่งผลให้ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับผลไม้มีโอกาสในการขยายตลาดและแนวโน้มของการจัดตั้งในปีนี้อาจเพิ่มสูงขึ้นต่อเนื่องจากปี 60

